

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Maarit Hannele Kaija	Telia Tunnistus	23.09.2025 12:54:34 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

22.9.2025

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2025

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Laukaan kunta

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Maarit Kaija
- Nimike: konsernipalvelujohtaja
- Sähköpostiosoite: maarit.kaija@laukaa.fi
- Puhelinnumero: +358 403518605

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, €: 1 900 000

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin sen käyttökohde:

Laukaan kunta ei ole saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

Vuoden 2025 talousarvion laadinnan jälkeen kunta on kohdannut vaikeuksia, joihin ei talousarviolaadinnan yhteydessä ole pystytty varautumaan. Hirviareena Oy:n konkurssin jälkeen Hirviareenan urheiluhallit jouduttiin ottamaan kunnan omaksi toiminnaksi. Tällöin kunta menetti vuokratulot, joita Hirviareena Oy olisi halleista maksanut ja lisäksi hallien ylläpitokustannukset tulivat kunnan maksettaviksi. Lisäksi Hirviareenaan liittyvät erilaiset selvitykset ja toiminnan haltuunottoon liittyneet hankinnat ovat aiheuttaneet ylimääräisiä kertaluonteisia kustannuksia. Kunta on kehittämässä Hirviareenan toimintaa, mutta hallien valmistumiseen

liittyvät takuukorjaukset sekä juridisten asioiden selvitykset ovat hidastaneet prosessia ja uusi toimintamalli mahdollistuu vasta vuoden 2026 aikana. **Hirviareenan vaikutus kunnan talouteen vuonna 2025 yhteensä -1 185 000 euroa.**

Vuonna 2023 laadittuun talouden tasapainottamisohjelmaan liittyy kunnan ruokapalvelukeskuksen uusiminen ja ruuanvalmistustavassa siirtyminen ns. kylmävalmistukseen. Uuden ruokapalvelukeskuksen toiminnan käynnistyminen vähentää työvoimatarvetta sopeuttamisohjelman mukaan 5-9 henkilötyövuotta ja laskee myös muutoin valmistuskustannuksia. Valtuuston uuden ruokapalvelukeskuksen rakentamisen hankesuunnitelmaa koskevasta päätöksestä 9.12.2024 § 51 on kuitenkin valitettu hallinto-oikeuteen eikä investointia pystytty käynnistämään suunnitellussa aikataulussa. Koska nykyinen ruokapalvelukeskus alkaa olla käyttöikänsä päässä, vuonna 2025 sinne on jouduttu ja joudutaan tekemään korjaushankintoja, joita ei olisi tarvittu, mikäli uutta ruokapalvelukeskusta olisi päästy rakentamaan suunnitellussa aikataulussa. Lisäksi vanhan ruokapalvelukeskuksen sisäilmahaasteiden vuoksi on jouduttu tekemään työkykyä tukevia tehtäväjärjestelyitä sekä maksamaan sijaiskuluja ja työterveyshuollon kustannuksia. Kunta toivoo, että hallinto-oikeus käsittelee valituksen nopeasti ja uusi ruokapalvelukeskus päästään toteuttamaan. **Ruokapalvelukeskushankkeesta tehdyn valituksen vaikutus kunnan talouteen vuonna 2025 yhteensä -220 000 euroa.**

Hallitusohjelmassa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille niille tulevat uudet tehtävät täysimääräisesti. Oppimisen tuen lainsäädäntöuudistuksen yhteydessä tähän pyrittiin laskennallisesti valtakunnan tasolla. Kuitenkin Laukaan kaltaisessa kunnassa, jossa lasten ja nuorten osuus on suuri (0-18 v n. 27 % väestöstä), oppimisen tuen uudistuksen kustannukset ylittivät laskennallisen valtionosuusrahoituksen selvästi. Rahoituksen puutteet vaarantavat lakiuudistuksen tavoitteiden täyttämisen kunnassa. Kunta toivoo valtionosuusuudistuksen toteutuvan pikaisesti, jotta rahoitus jatkossa kohdistetaan kuntien nykyisten perustehtävien mukaisesti, jolloin rahoitus riittää varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen toteuttamiseen. **Oppimisen tuen lainsäädäntöuudistuksen vaikutus kunnan talouteen vuonna yhteensä -150 000 euroa.**

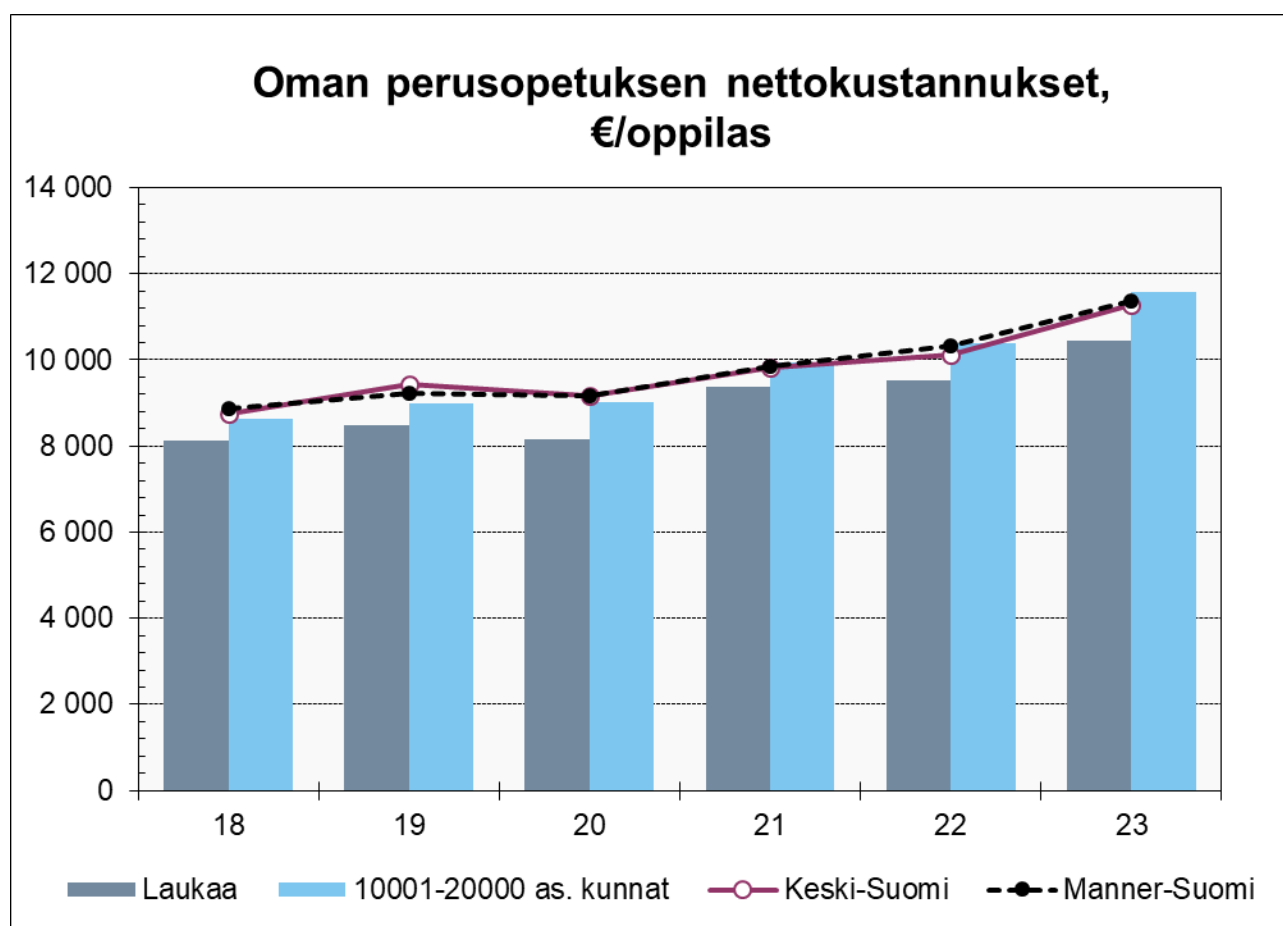
Talouskehitys ja työllisyys eivät ole Suomessa tällä hallituskaudella parantuneet odotusten mukaisesti. Vuoden 2025 talousarviossa on käytetty Kuntaliiton laatimaa verotuloennustetta. Verotulojen toteumaennuste on huonontunut alkuperäisestä talousarviosta vuoden 2025 aikana 280 000 euroa. Syynä tähän on ensisijaisesti yleinen heikentynyt työllisyysaste ja odotuksia matalampi ansiotulokehitys. Lisäksi työllisyyspalvelut siirrettiin kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen, mutta valtiolta tähän tarkoitukseen siirtyvässä rahoituksessa ei huomioitu kasvaneen työttömyyden tuomia lisäkustannuksia. **Kasvaneiden työmarkkinatukikustannusten vaikutus kunnan talouteen vuonna 2025 yhteensä - 350 000 euroa.**

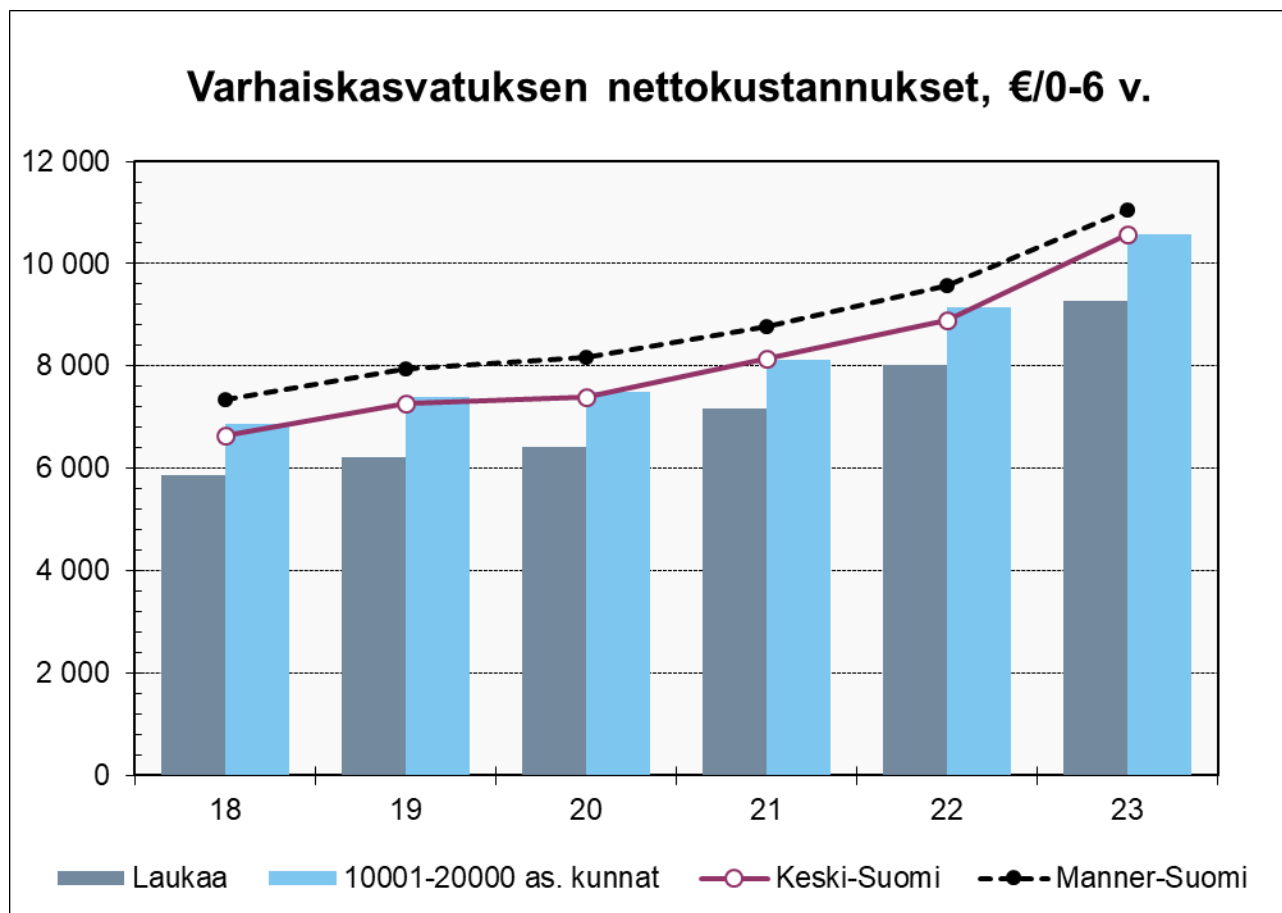
D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2024, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Poikkeuksellisten, tilapäisten hakemuksella esitettyjen vuodelle 2025 kohdistuvien talousvaikutusten lisäksi Laukaan kunnan talouden haasteita selittää Sote-uudistukseen liittyvät valtionosuuteen vaikuttavat erät.

Laukaan kunnalla on yli viisi kertaa suurempi menetys vuoden 2025 asukaskohteisessa valtionosuudessa (-419 €/asukas), kuin valtakunnallisesti keskimäärin (82/asukas). Laukaan kunnan Sote-erät ja niiden valtionosuusvaikutus on yhteensä -7.855.380 euroa vuoden 2025 osalta.

Laukaan näkökulmasta valtionosuusuudistus tarvitaan mahdollisimman pikaisesti, sillä Laukaan kunnassa lasten ja nuorten osuus väestöstä on suuri, eikä tämänhetkinen valtionosuusjärjestelmä perustu kuntien nykyisten keskeisten perustehtävien, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämistä vastaavien todellisiin kustannuksiin. Laukaan kunnassa perusopetus ja varhaiskasvatus järjestetään valtakunnallisesti vertaillen kustannustehokkaasti (alle valtakunnan tason keskiarvojen), mutta lasten suuri määrä aiheuttaa sen, että rahoituspohja ei riitä. Valtionosuusrahoituksen epäkohdat sekä aiempina vuosina tehdyt koulu- ja päiväkotinvestoinnit ja niistä seuraava suuri velkamäärä ovat suurin syy sille, että kunta on joutunut toistuvasti hakemaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Laukaan kunnanvaltuusto on päättänyt talouden tasapainottamisohjelmasta 25.9.2023 § 37. Tasapainottamisohjelma liitteenä.

Tasapainottamisohjelmaan sisältyi 5,9 miljoonaa euroa toimintakatetta pysyvästi vahvistavia toimenpiteitä, jotka toimeenpannaan vuosien 2024-2026 aikana. Taloutta on pyritty tasapainottamaan useilla eri tavoilla:

Kunnallisveroprosenttia korotettiin 1,04 prosenttiyksiköllä vuonna 2024 ja se on nyt 9,90 %.

Kouluverkko selvitys on toteutettu ja kaksi koulua lakkautettu. Opetusryhmiä on kasvatettu tilojen sallimalle ylärajalle, tuntikehys lasketaan opetussuunnitelman sallimalle alarajalle ja kaikkia sivistyspalveluiden hankintoja oppimateriaaleista koulutarvikehankintoja on karsittu merkittävästi. Kehityshankkeita on vähennetty mm. sivistystoimissa merkittävästi, koska kunnalla ei ole varaa omarahoitusosuuksiin. Tekniset tukipalvelut yhtiötettiin 1.4.2025 alkaen. Kunnossapidon tasoa on laskettu kiinteistönhoidossa ja yhdyskuntatekniikassa. Talous-, hallinto-, henkilöstö- ja tietohallintopalvelut on keskitetty kunnan yhteisiksi palveluiksi 1.8.2025 alkaen, mikä on mahdollistanut prosessien tehostamisen ja henkilöstömäärän vähentämisen.

Ruokapalvelukeskuksen uudistamisesta ateriahintojen laskemiseksi on tehty päätös, mutta sitä ei ole päästy toimeenpanemaan hallintovalituksen vuoksi. Vapaa-aikapalveluissa ylläpitoa on supistettu ja maksuja

korotettu. Virkoja ja tehtäviä on yhdistetty ja jätetty täyttämättä. Valtuuston kokoa pienennettiin tälle valtuustokaudelle. Investointiohjelma on karsittu minimiin: kasvupotentiaalia olisi, mutta nykyisessä taloustilanteessa sitä ei ole varaa ottaa vastaan.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Talousarvion 2026 valmistelun yhteydessä on todettu, että toimintaympäristön muutosten vuoksi voimassaolevan tasapainottamisohjelman toimenpiteet eivät ole riittävät talouden saamiseksi tasapainoon kuntalain edellyttämässä määräajassa. Laukaan kunnan tilinpäätös vuodelta 2024 oli 2.747.160,49 euroa tappiollinen. Kunnan taseeseen syntyi tappiollisen tuloksen myötä 2.645.357,08 euroa kertynyttä alijäämää. Alijäämä on katettava kuntalain mukaan viimeistään vuonna 2029.

Talouden tasapainottamiseksi kunnanhallitus käynnisti 16.6.2025 § 169 uuden talouden tasapainottamisohjelman 2.0 laatimisen. Tasapainottamisohjelmasta päätetään syksyn 2025 talousarviovalmistelun yhteydessä. Vuosittaisen lisäsopeutustarpeen arvioidaan olevan noin 1,5-2 miljoonaa euroa sillä edellytyksellä, että voimassa olevan aiemman tasapainottamisohjelman sopeutustoimenpiteet toteutuvat täysimääräisesti. Vuoden 2026 talousarviokehysvalmisteluun sisältyy vuodelle 2026 1,2 miljoonan euron pysyväisluonteinen lisäsopeutustarve aiemman sopeuttamisohjelman vuodelle 2026 kohdennetun 1,9 miljoonan lisäksi, eli kokonaisuudessaan vuodelle 2026 etsitään säästöjä 3,1 miljoonan euron edestä. 1,2 miljoonan euron lisäsopeutustarve on suunniteltu toteutettavaksi henkilöstömenoista. Käytännössä tämä tarkoittaa 20-40 henkilötyövuoden vähennystä valittavien sopeuttamistoimien kokonaisuudesta riippuen. Lisäksi vuodelle 2027 etsitään niin ikään pysyviä säästöjä 250 000 eurolla.

Henkilöstösäästöjen aikaansaamiseksi kunnanhallitus päätti koko Laukaan kunnan henkilöstöä koskevien yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämisestä 11.8.2025. Neuvottelut käynnistyivät 18.8.2025 ja ne on tarkoitus viedä loppuun 30.9.2025 mennessä. Yhteistoimintaneuvotteluissa käsiteltävät toimet tulevat sisältämään irtisanomisia, osa-aikaistamisia, määräaikaisuuksien päättymistä, eläköitymistä, työhyvinvointia tukevien palveluiden ja etujen poistamista sekä henkilöstönkäytön tehostamista.

Henkilöstövähennysten lisäksi sopeuttamisohjelman päivitykseen joudutaan esittämään edelleen lisäheikennyksiä kunnan peruspalveluihin kuten kiinteistöjen, katujen ja alueiden kunnossapito, oppimateriaalihankinnat, koulukuljetukset jne. Lisäksi tullaan esittämään palveluista perittävien maksujen lisäämistä ja korottamista. Kunta käy myös neuvotteluita osan palveluista hoitamisesta laajemman kuntakokonaisuuden yhteistyönä vuodesta 2027 alkaen.

Kunnan tulevat uudet sopeuttamistoimet alkavat täysimääräisesti vaikuttaa vasta vuoden 2026 aikana, eli niillä ei pystytä vaikuttamaan vuoden 2025 talousarviota heikentäneisiin tekijöihin. Kunnanhallitus on kuitenkin 12.5.2025 päättänyt rekrytointien ja hankintojen rajoittamisesta sekä henkilöstön kannustamisesta palkattomien vapaiden pitämiseen alijäämäkehityksen jarruttamiseksi. Lisätalousarviovalmistelun yhteydessä on todettu näillä toimilla saadun myös toivottua vaikutusta eli kustannuksia on pystytty hillitsemään. Lisäksi

kunnan korkomenojen hillitsemiseksi vuonna 2025 on tehty muutoksia korkosuojauksiin ja laskettu korkosuojausastetta, jolloin säästö tarkoittaa käytännössä riskitason nostoa. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna tapahtuneet toimintaympäristön aiheuttamat ennakoimattomat muutokset ovat kuitenkin niin merkittäviä, että kunnan alijäämä on kasvamassa alkuperäisestä talousarviosta merkittävästi.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Aika: 23.9.2025

Maarit Kaija, konsernipalvelujohtaja, sähköinen allekirjoitus

Liitteet:

- Kunnanhallituksen päätös harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemisesta 22.9.2025
- Talouden tasapainottamisohjelma Kvalt 25.9.2023 § 37.
- Kunnanhallituksen päätös rekrytointien ja hankintojen rajoittamisesta ja henkilöstön kannustamisesta palkattomien vapaiden pitämiseen säästötarkoituksessa
- Kunnanhallituksen päätös tasapainottamisohjelman 2.0 laatimisen käynnistämisestä
- Kunnanhallituksen päätös koko Laukaan kunnan henkilöstöä koskevien yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämisestä